

MINISTERSTWO FUNDUSZY
I POLITYKI REGIONALNEJ

SEKRETARZ STANU

MAŁGORZATA
JAROSIŃSKA-JEDYNAK

data: 27 października 2022

znak sprawy: DZF-VI.6510.13.2022.JS

telefon: 22 273 81 92

e-mail: Jakub.Schimanek@mfiipr.gov.pl

Instytucje Zarządzające
Regionalnymi Programami Operacyjnym

Dotyczy: wdrażania projektów w priorytecie inwestycyjnym 9v (PI 9v) w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej

Szanowni Państwo,

w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz.U. 2022 poz. 1812, dalej ustawa o ekonomii społecznej) przekazuję informacje w sprawie sposobu realizacji projektów w zakresie ekonomii społecznej w kontekście nowego porządku prawnego.

Ustawa o ekonomii społecznej wprowadza do porządku prawnego definicje oraz rozwiązania dotychczas regulowane w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* (dalej Wytyczne). W związku z powyższym, przedstawiamy Państwu nasze rekomendacje w zakresie dalszego wdrażania PI 9v w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Poniższe rekomendacje mają za zadanie rozwianie ewentualnych wątpliwości oraz możliwie płynne przejście do nowego ładu prawnego, tak by działalność podmiotów ekonomii społecznej (dalej PES) i przedsiębiorstw społecznych (dalej PS) pozostała niezakłócona przez zmieniające się uwarunkowania.

Należy w tym miejscu zauważyć, iż ustawa o ekonomii społecznej jest aktem wyższego rzędu niż Wytyczne, oznacza to więc, że stosowanie jej zapisów od momentu wejścia w życie jest obowiązkowe niezależnie od zapisów Wytycznych. Przy tym stanie faktycznym ma także zastosowanie zasada niedziałania prawa wstecz, czyli konieczność zachowania braku wpływu nowej ustawy na wcześniej powstałe stosunki prawne, w tym np. na umowy zawarte z beneficjentami w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO). Dlatego też, ze względu na brak w ustawie przepisów

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa, tel. 22 273 84 00 fax: 273 89 47, www.gov.pl/web/fundusze-regiony, www.funduszeuropejskie.gov.pl. Pismo spełnia zasady dostępności.

przejściowych, przygotowaliśmy dla Państwa wyjaśnienia dot. wdrażania PI 9v w stanie prawnym powstającym po wejściu w życie ustawy o ekonomii społecznej. Ogólną zasadą przyjętą przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Społecznej, w celu minimalizacji ewentualnych wątpliwości i zakłóceń w realizacji projektów współfinansowanych z EFS oraz zachowania płynności funkcjonowania PES i PS, jest łączenie dwóch porządków – możliwość udzielania wsparcia zgodnie z Wytycznymi, które obowiązują beneficjentów zgodnie z umowami podpisanymi przed wejściem w życie ustawy oraz rozszerzenie wsparcia na osoby i podmioty, które stały się do niego uprawnione wraz z wejściem w życie ustawy. Takie podejście zapewnia, że nikt nie zostanie wykluczony ze wsparcia, a przejście w nowy stan prawny będzie możliwie płynne. Takie rozwiązanie jest oczywiście możliwe pod warunkiem, że w kryteriach wyboru projektów nie przyjęto zapisów, które np. zawężają możliwość realizacji wsparcia do zasad wskazanych w wytycznych.

1. Status akredytowanego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)

Zgodnie z Wytycznymi, akredytacja OWES przyznawana jest przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dla podmiotów lub partnerstw świadczących łącznie wszystkie typy usług wsparcia ekonomii społecznej. W opinii MFiPR, jeżeli OWES posiada akredytację nadaną przed wejściem w życie ustawy o ekonomii społecznej, pozostaje ona w mocy do momentu utraty jej ważności, a OWES może na jej podstawie kontynuować realizację projektu w ramach RPO. Po upływie terminu ważności akredytacji, OWES będzie zobowiązany do uzyskania jej na zasadach wskazanych w ustawie o ekonomii społecznej. W przypadku braku uzyskania akredytacji przez OWES (w trakcie projektu) na podstawie przepisów ustawy o ekonomii społecznej, należy analogicznie stosować zapisy Wytycznych, mówiące o postępowaniu w przypadku utraty lub braku ponownego uzyskania akredytacji przez OWES będący w trakcie realizacji projektu.

2. Grupa docelowa

Ustawa o ekonomii społecznej wprowadza definicję PES (art. 2 ust. 5) oraz definicję osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym (art. 2 ust. 6). Te pojęcia są kluczowe dla wdrażania PI 9v i były dotychczas regulowane w Wytycznych (odpowiednio rozdział 3 pkt 21 oraz rozdział 3 pkt 28 lit b). Kwestię samych statusów PS omówiono w odrębnej części niniejszego pisma.

W zakresie PES wsparcie rozpoczęte w danym projekcie przed wejściem w życie ustawy o ekonomii społecznej na rzecz podmiotów uznawanych za PES na podstawie Wytycznych może być zakończone i rozliczone, nawet jeśli podmioty te nie wpisują się

w definicję PES zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej. W przypadku udzielania nowego wsparcia po wejściu w życie ustawy o ekonomii społecznej, należy umożliwić ubieganie się o wsparcie wszystkim podmiotom, które znajdują się w katalogu opisanym w rozdziale 3 pkt 21 Wytycznych oraz art. 2 ust. 5 ustawy o ekonomii społecznej. Takie podejście spowoduje, że nie zostaną pozbawione wsparcia podmioty, które znajdowały się w grupie docelowej zgodnie z umową na realizację projektu podpisaną przez OWES oraz nie wykluczy ze wsparcia PES, które są w tym katalogu zgodnie ze stanem prawnym po wejściu w życie ustawy o ekonomii społecznej.

Konieczne jest zastosowanie analogicznego rozwiązania w przypadku katalogu osób, dla których na stworzenie miejsca pracy w PS możliwe jest przyznanie wsparcia finansowego. Środki przyznane przed wejściem w życie ustawy o ekonomii społecznej mogą być dalej wypłacane i rozliczone, także w przypadku tworzenia miejsc pracy dla osób, które nie znajdują się w katalogu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym opisanym w ustawie o ekonomii społecznej. W przypadku przyznawania wsparcia po wejściu w życie ustawy o ekonomii społecznej, wsparcie może zostać przyznane na stworzenie miejsca pracy dla osoby, o której mowa w art. 2 ust. 5 ustawy o ekonomii społecznej oraz osoby, o której mowa w rozdziale 3 pkt 28 lit b Wytycznych. Jeżeli na miejscu pracy dojdzie do wymiany zatrudnionej osoby po wejściu w życie ustawy o ekonomii społecznej, nowa osoba musi spełniać przesłanki z rozdziału 3 pkt 28 lit b Wytycznych lub art. 2 ust. 5 ustawy o ekonomii społecznej.

3. Status PS

Zgodnie z logiką wsparcia w ramach PI 9v, wsparcie finansowe przyznawane jest na tworzenie miejsc pracy w nowych lub istniejących PS. Status PS był dotychczas regulowany w Wytycznych (rozdział 3 pkt 28), a ustawa o ekonomii społecznej wprowadza go do porządku prawnego. Dodatkowo w mocy pozostaje zawieszenie Wytycznych, wprowadzone w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 oraz atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które zawiesiło konieczność weryfikacji statusów PS przyznanych przez OWES na podstawie Wytycznych. Należy jednak zauważyć, iż w momencie wejścia w życie ustawy o ekonomii społecznej nie będzie żadnych PS posiadających status nadany zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej, gdyż nie przewidziała ona rozwiązań przejściowych w tym zakresie.

Zgodnie z Wytycznymi to OWES odpowiadają za nadawanie statusu PS. Ustawa o ekonomii społecznej wprowadza status PS nadawany przez Wojewodę. W związku

z opisanymi wyżej rozwiązaniami, OWES mogą kontynuować weryfikację cech PS i kwalifikowanie ich do wsparcia z EFS w perspektywie 2014-2020. Wynika to z faktu, że OWES od momentu wejścia w życie ustawy, będą korzystać zarówno z definicji i katalogów opisanych w Wytycznych jak i ustawie o ekonomii społecznej. W związku z powyższym, by każda osoba i podmiot opisany w Wytycznych, mógł korzystać ze wsparcia konieczne jest umożliwienie OWES dalszej weryfikacji cech PS opisanych w Wytycznych. OWES powinny także dopuszczać do wsparcia wszystkie PS posiadające status nadany przez Wojewodę na podstawie ustawy o ekonomii społecznej, bez konieczności weryfikacji cech takiego PS.

Kwestia statusów PS może rodzić największe wątpliwości w przypadku podmiotów, które znajdują się w trakcie wypłacania wsparcia finansowego lub w okresie trwałości, a wsparcie zostało przyznane zgodnie ze statusem wydanym na podstawie Wytycznych, przed wejściem w życie ustawy o ekonomii społecznej. Zdaniem MFiPR, takie podmioty mogą rozliczyć wsparcie i zapewnić wymagany okres trwałości na podstawie statusu wydanego zgodnie z Wytycznymi, bez konieczności ubiegania się przed zakończeniem okresu trwałości o status PS na podstawie ustawy o ekonomii społecznej. Te podmioty, zaciągnęły bowiem zobowiązania przed wejściem w życie ustawy o ekonomii społecznej i zmiany prawne nie powinny tworzyć dla nich dodatkowych wymogów administracyjnych.

W przypadku przyznawania wsparcia finansowego lub niefinansowego (adresowanego do PS) po wejściu w życie ustawy, o wsparcie mogą ubiegać się podmioty posiadające status PS nadany zgodnie z Wytycznymi jak i status nadany przez Wojewodę, zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej. Nie ma przy tym znaczenia, czy PS uzyska status na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 czy art. 4 ust 1 pkt 2 (jako PS realizujące usługi społecznej lub reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym) ustawy o ekonomii społecznej. W każdym przypadku, podmiot posiadający status PS, będzie mógł ubiegać się o wsparcie finansowe na utworzenie miejsca pracy dla osoby znajdującej się w trudnej sytuacji na rynku pracy oraz wsparcie niefinansowe (adresowane do PS).

Z poważaniem

Małgorzata Jarosińska-Jedynak

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

- 1. Pani Marlena Małąg, Minister Rodziny i Polityki Społecznej**